

ҮРГҮЛЧҮ-ЛЕ
КУДУРУКТААР

Бүгдэлдээ хамтатгалдсан эрдэсний шийтгэлийн үзүүлэлтүүд
 1. Хүч-биле ажилдаар эсвэл
 2. Хоолхастай Саянгийн кылым
 3. Далай адалчир кире девицкэр
 4. Чыгчир чөдсөрийн көжүрөри кор
 5. Баянгийн эрги Шагаан-Ары
 6. Инд кирип турар. Чаа Шагаан
 7. Тургузарыгтаа күрөөдөн хэй аа
 8. Ан болгош "Шагонартяжстрой"
 9. Он-биле чөргөшүриг ында элээ
 10. Банизастаттыгнан колонналар ба

низастаттыгын колонизатор Оларнын
жылдап келген. Оларнын
тунде пайланып даалгашы
кууседип, аки тунеден
ажылап турар коллективте
бар. Оларнын арга-дуружагы
зын 20-ги кожер мехколхоз
та чте ажылап болбойзы
Хавыран болган Чаа Чаа
Мол сууларга «Абаканнерг
индустрия» трестин тууду
организациялар куш-ажы
нын организацияларын
КМК-ны дууртукчулары
нуурга корбой турар. Со
кожул чорур механизаста
тыгын колонизаторлар
ажылы организастын у
тунде айттыгын коллектив
тен дыка ылгалды боон ту
рар. Бир эвес оларнын улеги
рин эдерип, арга-дуружагы
зын ажылаар болыш, тууд
программасы чедийшин
куустеттигын чедип ал болу
руч практика коргузуп турар.

«Шағаратраштррой» трестиниң қазырайын тудуқ тулар КМК-ларының бәрлеріне дә уақыт соруалар турпун дүр. Хей-хей турптаға бажым нарын, үстүртүр бүдүргеге объектислери 60 чыны тулары нететтинги тулар. Нитизин-биле 60 чыны шагдан-зыгыткалар ўжирче миллион рубльдиң түдуг-монтаж ажилдарын бүдүрер жүзүрүл. Озарын артында топ котельная, чыдыла 200 муң тонна цемент бөдүрөдөс, жем вокзалы, ливно зводу, ичи чус автомашина кирир гараж дэши өскөндү тулдуглар—келер бир чылда дужубар объектслер-дир.

ТӨЛЕПТИГ МАЛЧЫННАР

А М - Д А А
М Ч Ы . Л А В Ы Ш А А Н

ТУҢНЕЛИН
ҮНДҮРГЕН

Бай-Тайгада ыраккы «Кара-Хөл» совхозтун дирекциясыз, партия, профсоюзлор организацилалары мал чечиния белен, чединин таллаз-биле бригадалар, звенолар аразында коммунисттер чарыштык сөөдү ортонуук түшүптин үндүргөн. Салчак Калдар-оолга баштаган таткан тууга бригадалаышын ажил-ишчилери биргичерин ээлзип, ишчилер чоругууымпалда болгаш акша шапканын алган. Ияни черин - совхоз конторасынчыл коллективин, үшкүзүн - ортумак школанык бөрөнчүндүл бригадалаышын.

«Кара-Хөл» совхоз мал чөмөнүн бөлөктөлүшүнүн талазы-бир районунун өскө ажыл-агыйлары мурнап, бөлөктөзө чогуурагынын 72 туузун сараттап алган.

**БАЗА
106-Н Ы**

сөөртүп, хүн ылааны ажы-
күөсөдэр дээш чарымты кал
бартканнар. Тарааның сөөр
түлгө үезинде төктүл хораар
чоруун болдурбас дээш олар
машиналарнын кузовтарын
сымыл кыттан

С. ТУЛУШ.

Союзтун топ шанына Кы-
зылдын тараа сайгар баа-
зычыке дуктутун чагай та-
разын сеуртунге автарган
спорт бугурулеазинин чолаа
чылары Сергей Голышанов
Сергей Андреев, Сергей Фа-
деев болгаш ескерле-лаа мур-
накчы чоруун коргусканын
Олар хун нормалын джекта-
ма 170—190 хун кууседин
социалисттик чарыштын тийде-
чилери болуп шыктарганынар.

100

нында тарааны эригдээрнйг болгаш өске-даа чугула ажылдарын кылдырынга Кызылдың садыг-кооператив үчүлдүсөйүнчү сүртүүлүлөрү улуз дузаны чедирип, советтер дирекцияларын маңага чедип алган.

СОЦИАЛИЗМ ЧУРТТАРЫНДА

ЭЛЕКТРОННУУ САНАЛГА
МАШИНАЗЫ БАШНАРЫП
ТУРАР

БУДАПЕШТ. Чаа автоматтыг шугуму кылырын Эстергомуну «Сим» деп заводунда доозуп турар. Ол шугуму ала-чурттуу Р-10 деп электроннуу саналга машиназы башнарып. ЗСМ-ни амылаар чорук дергер-херекселердин буюрунчулун ул-ш-дорт каттап белидер болгаш буюрунчегин аныктыгын улгатырар.

Станок туудуу — республиканын улус амыла-гынын хой адырларын бироззи. Алюминий улгупу-рун буюрунчегин кылган продукцияны кездэ амыла-гында база калбаа-биле амылаар турар. Чурт-тук область төлөтинде са-налга черлерин база ор-ганизастан.

ТУДУГ ДООСТУП

БЕРЛИН. Герман Демократтыг Республиканын мунуу-чөөн кезинде Шпербергтин чанында чурумалдыг чараш черде корпустар океаннарнын кедергей улуг судноларына дөмөкчөйөр. Чугула улгуп-пур обьектинин — газобетон кылар талазы-биле буюрунчегин черин деринин ында доозуп турар.

Чаа буюрунчегин чер республикада үш дугаар болгаш газобетон кылар талазы-биле эңне кучулуг буюрунчегин болуп. Ол чылда 300 муң кубометр амыг продукцияны буюрунчегин кучулуг.

Газобетон анаа бетонга дөмөкчөйөр-даа болза, шы-нарыннын талазы-биле туу-будан артык болуп турар.

АЛДАРЛЫГ ЮБИЛЕЙ
ХАНОЙ. Вьетнамдын Топ геология эргелели тургустунгадан бээр чээрби беш чыл болган. Чер бай-лаанын разведчиктери рес-публиканын улус амыла-гынын хөгжүдөргө тө-лөткүчүлүгүн ийрип, на-зар байлаактыг хой черлер-ин амыткан. Чурттуу бой-дус байлаан илдепкелги амылаарын хандырган Вьетнамдын улуг хемчээ-лдиг геология картанын олар чогааткан.

Вьетнамдын мунуу чу-гунда нефтини болгаш газ-ты шикчилеп тывар база амылаар талазы-биле на-ды амылаагы дугайын да ВР-ниң болгаш ССРЗ-нин аразына чазактар ду-гуржулгазынга чоонта чаа ат салган.

НАДЫ
АЖЫЛДАЖЫЛГАНЫ
ТОДАГАЙ ЧИЖЭЗ
БЕЛГРАД. Югославияда эң улуг буюрунчегин чери болуп Зеницанын металлур-гия комбинатында наң бую-дурин улам навуздар. Бую-дурлугун ол өзүлдезин дараазында беш чыл пла-нында айткан. Комбинат чылда 1,9 миллион тонна ианы буюрунчегин.

Зеницада комбинат — чаагай үрө-түнөлдиг со-вет-югослав нады амыла-жылганын тодагай үлөргө-чимэз бооп турар. Бую-дурлугун планын чогаады-рынга совет специалистер илдепкелги киришкен. Бистин чуртуу-стун специа-листтериниң деткинчиси-биле Зеницада бир домна суугу, килород комплек-зи амылаагы кирген бол-гаш кокс батареянын тулуп турар.

Совет металлурттар ком-бинатта доктаамал амыла-дап турар. «Зеницанын» хой чус амылчынары бол-гаш инженерлери Украинанын, Уралдын, Сибириниң заводдарына практиканы эрттирген.

ДЕЛГЕЛГЕ
АЖЫЛТЫНГАН
ГАВАНА. «Революция камгалаанын комитете-риниң XX чылы» деп дел-гелге Кубанын найсыла-лында амыттыганын. Чурт-туу ол массалыг организа-циянын хой таланыг амыл-чорудулганын фото-графилар, плакаттар бол-гаш чуркутар тодагай хе-ремчеп турар. Ол комитеттер революстуг чаалап алышынынын улусчу эрге-чакырганын баштайгы хүнеринде-ла намылап эгелээн. 1961 чылдын ап-рельде Плай-Хоринга им-перализмге халезиленин контрреволюстуг дээрбечи-лерин чылча шапканын ол документтер көргүзүп ту-рар.

(СЭТА).

БОО-ЧЕПСЕКТИ ЭНДЕРЕ БУДУРЕРИН БОЛДУРБАС

Дайын чайлаш чок чүве эвес-тир. Чурттарын болгаш улустарын нити күженишкени-биле тайбынын камга-лап база быжылап болур. Тайбын дээр улустарын бо-чылдын сентябрь 23-тен 27-ге чедир болгаш найсылаага болган Бүгү-делегей парламентининге болган калбак болгаш амыг чугаалажылганын кол киченгейне ол иле турган. 137 чуртта миллион-миллион кижилерин болгаш делегей-нин чус амыг организацияларыннын төлөкчелеринге хай-нышкынын, үрө-түнөлдиг амылдын хүнери үр үеде утундурбас.

БОО-ЧЕПСЕКТИ ЭНДЕРЕ БУДУРЕРИН БОЛДУРБАЗЫНЫН ХӨРӨН-ГӨ ЭРГИДЕНИ ЧЕДИП АЛЫР ДЭЭП 80 ЧЫЛАРДА ТАЙБЫНГА ынак-шылдыг күштериниң пинтирлугу шаар халлашынынын эге чылы 1981 чыл болур ужураг деп, шуулганын киржи-чилери доктааткан.

Пленарлыг хуралдарга, комиссияларга, «тотерик стол» конференцияларынга чус-чус ораторлар чүве чугаалаан. Оларнын чугаалаан бодалдары болгаш санал-ооналары чам-дыкта дүүшөс турган. Ол ындыг болур-даа. София парла-ментиниң киржикчилери аны-бүрү партиаларын төлө-лөз улус. Иччалла-даа политиктиг, шажынчы үзөлдериң ылгалдыг чоруу дайын айымын чайладыр. БОО-ЧЕПСЕКТИ ЭНДЕРЕ БУДУРЕРИН СОКСАДЫР ДЭЭП, ДУШКУУРУЛГ ЧОРУКТУН ЧАВЫРЫШКЫНЫН КАМГАЛААР БОЛГаш ханылар дээр демиселге күженишкенин каттыштырар деп нити сору-ганын дээр парламент киржикчилеринге шалтыктааган.

Дайынны болдурбас сорулга-биле чус-чус миллион кижилерин улам өзүп олар дүүрүзүзүнн боттук массалыг хөдөл-шишкенин болдуруп шыдаар аргалыг кылдыр, дайында удуз бугу-делегейниң калбак фронтуну тургузарыне кү-женишкенин салыр деп чүткүлдерин дугайын шула-ганын болгаш комиссияларнын илеткелдеринде база ре-зюлюцияларда, амылдын бөлүктөрүн, «тотерик стол» конференцияларын илеткелдеринде чугаалаан.

Дыка хой күрүлдерин баштынарында болгаш деле-гейниң организацияларыннан парламент киржикчилеринге байыр чедирген чагаларын шуулганга номчаан. Уругулар-ны Софияга болган Делегей ужуражышкынын киржи-чилерин байырын парламент делегаттары адыш чаксаа-шкынары-биле уткаан. Делегейниң улустарына Кыргызын планетанын чалын назынынын төлөкчелери Тайбынын Бүгү-делегей Чөвүленин президентин Ромеш Чандрара диктигит, үр үргүчүлдегиди адыш чаксаашкынарыннын үзөлдө түтүсп берген. Тайбын дээр демиселге күжениш-кенин каттыштырарын Черин бугу кижилерин ында кыйгырган болган.

«Тайбын дээр улустарын Бүгү-делегей парламентиниң хартиязын» түнөп хуралына шуулган хүлөп алган. Амгы үеде тайбыга ынакшылдыг күштерин дугуружуктугун кол сорулга-бодалдары ында тайылырлаттыган.

Дайын дээрге чайлаш чок чүве эвес-тир деп, ол докумен-тиде чугаалаан. Тайбынын камгалап болгаш быжылап бо-лур. Иччалла-даа ону чангыс-даа чурт болгаш чангыс-даа чок, калдыг-даа партия болгаш организация чаксаан чедип алыр шикек чок. Тайбын хөрөнгө удуз кем-буруугу су-чанын харын чүлге бистин нити демиселвис үзе шаап шыдаар.

БОО-ЧЕПСЕКТИ ЭНДЕРЕ БУДУРЕРИН СОКСАДЫРЫНЧЕ УГАЛТАН кара-чангыс орук — дээр эргениң болгаш бир дөмөй айыл чок байлаагы турарыннын принциптин пынтыгы сагырынга үндөшкөнгө чугаалажышкынар. Оол өскөөр шилеп алышкын чок деп, документте ооналап демделген.

Делегейниң дүшкүрүлг чоруунун амгы чидигенишкени — делегейге тергидээр дээр эрги империк политиказы-нын илгерге-ле катталашкыны-дыр деп хартияда айткан. Ол сорулга-биле делегейниң аны-бүрү районнарын «амы-дыралчы эрге-ажыктарын зоналары» кылдыр чарлап-даа, «дүргөн хемчег алырынн корузуун-даа» тургузуп туралар, ол үлгүленишкенин улустарын тайбынга, национал ха-маарышпас чоруунга болгаш хосталаагына кыжанышкын болуп турар.

Тайбын дээр улустарын София парламентиниң кир-жикчилери планетанын тайбынга ынакшылдыг бүтү күш-терин мунча деп кыйгырган: Кижиг төрөгетенин амы-тыны дээр бистин нити демиселвиске бистин чү-даа чүве чарылдырбазын! Ядролуг дайыннын тамыныне кижиг тө-рөгетенин улам чоокушулады чыгап кел чыдарларын ара доктадыр төлөдө, хой-нитинин санал-ооналынын күжү улам күчүлүг илгерейткенин туралар.

В. БЕСКРОМНЫЙ,
П. КОНОВАЛОВ,
А. МИХАЙЛОВ.

БӨМБҮРЗЕКТИН СҮДСАЛЫ

СЭТА БОЛГАШ ПМА: КЫСКА ДЫКНАДЫГААР, ТАЙЫЛЫРЛАР

ХАНЫ САГЫШ САЛЫШКЫНЫ

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА-нын тускай корр.). АКШ-тын милитаристиг бөлүктөрүн бол-гаш НАТО бөлүгүн талазы-биле оларнын амылаачилери-нин бөө-чепсекти эндере бую-дур турары кижиг төрөгетени-нин тайбынче болгаш айыл чок чорукче чүткүлүгө шуут чөтүшкөк болуп турар. Ол дугайын хой күрүлдерин деле-гейларыннын баштынары Каттышкан Напидар Органи-зациянын Кол Ассамблея-зынын XXXV сессиязында демделген. Айымалыг ол у-галанышкын-биле холбаштыр ханы сагыш човашкынын бү-гү-делегей шуулганынын ин-дирден илгерге-ле болгаш делегейниң дүшкүрүлг чоруун улам чидигенишкенин утгалган империалисттеринче куру-нелерин, хамыктын муну-да АКШ-тын хөдөлшишкени-рин пынтыгы шүгүмчүлөп.

Чөпсегленишкенин бугу-нунки болгаш буюрун хужу-рер талазы-биле тодагай ба-зынарын кылары дээр Кон-го Улус Республика туржуп турар деп, ол чурттын даш-тыкы херектер болгаш кады амылаажылга министри П. Нзе меделген. Импералисттер чаа дериг баазалары Африка дикте тургузарына Конго пынтыгы удуруланып турар. Африка тайбынын алазы болур ужураг деп, министр ооналап демделген.

Делегей харылааларына «соок» дайын өзүлүн каттап эгелээр тайбынче улустар-нын чүткүлүгө удуз болуп турар деп. Шри Ланканын премьер-министри Р. Према-дасы айткан. Делегей органи-зациясы — КНО-нун кол со-рулгазы болур делегей тай-бынын болгаш айыл чок чо-руун камгалаарын хандыра-рычте боттарынын күжениш-кенин утгалдырычыче

Каттышкан Напидар Органи-зациянын кижигурун бүтү чурттарын ол кыйгырган. Бөө-чепсекти эндере бую-дурин соксадырынга амылаар-тыр кижиг төрөгетенин иле-гей СББ-2 керезиниң негеле-лерин амылаалга боттанды-лары-биле сырый холбаагы болуп турар деп, Бирмайин даштыкы херектер министри У Лей Маунг меделген. Ол керезин улаас күштүг болу-руп бадылаар дээринге Бир-ма идеген турар. Ол чугула керезин күштүг болдуруп ба-дылаар чорук тайбынын бол-гаш делегей харылааларына чогумчалыг байдалын чугула фактору болган турар ийик.

Хой он чылдарын дургун-дула үргүчүлөөн дээрин ко-лонизалыг дарлалдын соода каттап тургузуушкунун берге сорулгазы Зимбабвенни муну-да туруп турар деп, ол чурттын премьер-министрия

оонажычы болгаш даштыкы херектер министри С. Музанда чугаалаан. Дээр эргениң бол-гаш чөптүг чоруктуг принциптеринге үндөшкө-лөткөн социалисттик нити-лелди тургузарынга шик-тирлг бис деп, ол ме-делген. Ажжуп турар чурт-тарын мунуна тургустун болгаш социал-экономикигит айты-рыларын чедипкенин шиктирлээринге быжыг тай-бын болгаш уаустар аразына кады амылаажылга эргежок чугула деп, С. Музанда оона-лап демделген.

Дүшкүрүлг чорукту чавы-рылдарынче угаланышкы-нын улам ынай сайырадыр чугула деп, Грекиянын даш-тыкы херектер министри К. Мисотакис чугаалаан. Социал-экономикигит чугула сорулга-лары күсүлдеринче күженишкенин утгалдырар ар-ганы дүшкүрүлг чорукту чогум-на чавырышкыны

кынынын дугайында Ираннын шериг командиры диктат-кан. Ирак шериглер бөө-чеп-сеин болгаш эске-даа шериг техниканын тулчушкун ша-мааты объектилерге халлаш-кынарын иран самолёттар үргүчүлөп турар. Ол хал-лашкынарын түнөшлөп бир кижиг өлүрткен болгаш ийи кижиг балылаткан. Ирак-тын агаар камгалаанын күш-тери бир иран самолётту дүжүр аткан.

Ираннын дөмөкчөйөрчө ирак удуз чүтүлүг халлаш-кынарыннын үзөлдө дайыш-нын ады самолёттарын дү-жүр атканын каттышкан шибегин меделдиңе айткан. Ираннын чуртуу чүтүлүг улуз баазыда болуп турар Иран-дын хоорайын ирак шериглер эге-лен алган дугайында медел-ген Ираннын эрге-чакырганын пын арас деп меделген. Хоо-райда болгаш оол чок казы-ында байдал тайбын бооп ту-рарын ЦАРС агентиле дик-таткан.

БЕИРУТ. (СЭТА). Чоокку Чөөн чүткүн болгаш Перид мугулдурун нефтинге «кыжанышкын» дээр хоозун чугулаушкун-биле чалынып алган. Каттышкан Штаттар болгаш шериг күчүлүн деле-гейниң ол районунда улам улгатырып турар.

Турциянын дөмөкчөйөрчө шериг өөргөлдөнгөн америк генералдар эгелээр деп тура-рын Бейруттун «Араб пресс сервис» деп журналы биже-эн. Америк разведканын самолёт-тары ол өөргөлдөгө киржир деп турар.

Иранда эрге-чакырганы дү-жүр сорулга-биле Вашингтон Иранга удуз чөпсекти чаа халлашкынын кылар тала-зас деп, Бейрутта политиктиг хайгааракчылар санап турар.

Сари-Пуле-Зохабтин райо-нунга иран шериглерин чедипкенин шаар халлаш-

ХАНЫН УҮЛГЕДИНИШКЕНЕР

САН-ХОСЕ. (СЭТА). Ол чурттын католиктиг хүрээ-хилин чагырыкчын хунталан Сальвадорда ханын үлгү-ленишкенин доп-дооан со-ксадырын негез. Сураагы шажын амылаажылга Ф. Амайя Сан-Сальвадор-дун, Лос-Чоростун, Чалыгу-лун куумчуларыннан соолту ийи хопук иштинде 70 амыг кижиниң өлүг сөөгүнүн ты-валыгына база диктаткан.

Сальвадорга эркен ийи иш-тинде шериг эрге-чакыргазы-нын дээрбечилерин болгаш солдаттарын холдарындан 800 амыг кижиниң өлгөни ол база чугаалаан. МАНАГУА. (СЭТА). Саль-вадорда реалсыздыг эрге-ча-гыргага болдур-биле чөпсек-тиг холгаарлаашкынын кылар планын тургузуп турар АКШ-тын агрессия бөлөкчелерин Никарагуанын Национал каттап тургустуушкун чазанын

Удуртукчу Чөвүленин кижигу-рун Д. Ортега шиктирлени-биле буруу шапкан. АКШ-тын күрүе секретарынын америк чурттар аразынын херектери-нин талазы-биле оонажычы Дж. Чин-биле Мангуага ужу-рашкан, Д. Ортега Сальвадор-да болушкунураа шынтыгы сагышырап турарын илгер-лен. Инда Вашингтонун дет-кимчезин ап турар шериг эр-ге-чакыргазы эң каржы амы-лаашкынары-биле улузутуу хос-талга болгаш демократия дээр демиселдин базарын орадажыл-турар. Бир өсөс Каттышкан Штаттар Сальвадорге аг-ше-рин кириптер чүве болза, чугула ол чуртка эвес, харын база Топ Американын күрү-лелерин бугу уаустарына ууру үлгүленишкенин болурун ол демделген.

Барын Германиянын тайбын талалакчылары тайбын быжылаар, дүш-күрүлг чорукту чавырышкынын быжыктырар дээр, чөпсегленишкенин дүжү-рер дээр демиселди бо хүнерге улам калбарты бергенер. ЧУРУКТА: Гамбургтун тайбын талалакчыларынын чыскаалы. СЭТА-нын фотохрониказы.

КАДЫ АЖЫЛДАЖЫЛГАНЫН АДЫРЫ—АТОМ

Москвада ССРЗ-нин улус амылаажылганын чедипкени-нин делегейде совет атомуг эртемни болгаш тех-никанын чедипкенин чуга-лаан турар «Атом тайбынга болгаш депшиятеге бараан бооп тур» деп делгелме амы-тыган.

Делегейниң 174 көргүзү-лери эртемниң, энергетика-нын, буюрулгенин, медицина-нын, көдө амылаажылганын хөгжүдөргө атомунун са-лымышкыны — биргээр чуга-лаарга, социалисттик күрне-лерин шагдала сырый кады амылаажылганын дегем адыры апарган тайбын ато-мун өртемге болгаш практика-га шупту дузазын көргүзүп турар. Делегейниң бир спец-диализ сагындырар турары: СЧ-ниң кижигурун чурт-тарын 90 хире шикчиле болгаш буюрулгө организа-циялары 75 теманы хаара туткан 13 улуг айттырлар талазы-биле амылаан турар.

Чижээлээр, совет атомуг электростанциялар биле аны-агы хевирлиг энергетиктиг реакторларын хевирлери бистин чуртуу-стун адролуг инер-гетиканын хөгжүлүшүн бег-дик темилерин херекчөл ту-рар. Оон-биле казы энергия хандырылазды эңне чүтүл-айтыр бооп артышпаан.

Электрэнергиянын делегей-де буюрулгезин он чыл са-нында ийи каттап улгатыр, а органиктиг одалгаларын амыттыг болгаш баш удуз салаттыган курдалары

кызыгаар чок эвес болгаш ды-ка ден өсөс хуваатынган дээр бидинчиг болбай. Энергия хергеленин дүргөн өзүп турар негеледери хан-дыралчы эрге-ажыктарын зоналары кылдыр чарлап-даа, «дүргөн хемчег алырынн корузуун-даа» тургузуп туралар, ол үлгүленишкенин улустарын тайбынга, национал ха-маарышпас чоруунга болгаш хосталаагына кыжанышкын болуп турар.

Совет Эвдизленин деткин-чи-биле Чехословакия на-ционал атомуг энергетика-нын хөгжүлүгүнө дүжүлгө-лүг каадырлар белектеп, бы-жыг эртем базазын, тускай туугу организацияларын тур-гузуп алган. Совет эртемде-тер, инженерлер, техниктер болгаш амылаажылганын Яеловек-Богуминде бирги чехослав атомуг станцияны төлөвиз-ленин болгаш амылаажылга кин-деринге шуут киришкен, ийи-ги станцияны база тургу-зуга кыжып турар. Энергетиканын дүргөн хөг-

жүдөз чурттуу экономика-зынга улуз өскөргөдери не-гээр. Эң ылалыгы, АЭС-терге дериг херекселер буюрул-гезин таарыштырынга өскө-ргөдери негээр. Иччалла ма-шина туудуунун ол адыры чугула ужураагы апар. ССРЗ-биле үр үеде кады амылаажылганын болгаш он-техниктиг дузазын ачыны-да Чехословакия буюрул-генин чаа адыры—атомуг энергиянын машина тууду-тургускан. Республика реак-торларын коруштары, бус

хире даштыкы чурттар, олар-ны аразында ЭД-ниң кижигу-рун чурттар доктаамал Англия, АКШ, ГФР, Франция болгаш өскө-да чурттар амылаажылга турар. Маана немээр чүве болза совет уаустур 500 хире бы-жыг болгаш радиоактивтиг изотоптарын шиктирлээр, бую-дуруп турар болгаш 3500 хире аттыг изотоптар катта-жышкынарын доктаамал үндүрүп турар. Эртемденер-ниң оона чедипкени — кы-лымал изотоптар. Изотоп бугу-нунки болгаш буюрун хужу-рер талазы-биле тодагай ба-зынарын кылары дээр Кон-го Улус Республика туржуп турар деп, ол чурттын даш-тыкы херектер болгаш кады амылаажылга министри П. Нзе меделген. Импералисттер чаа дериг баазалары Африка дикте тургузарына Конго пынтыгы удуруланып турар. Африка тайбынын алазы болур ужураг деп, министр ооналап демделген.

Делегей харылааларына «соок» дайын өзүлүн каттап эгелээр тайбынче улустар-нын чүткүлүгө удуз болуп турар деп. Шри Ланканын премьер-министри Р. Према-дасы айткан. Делегей органи-зациясы — КНО-нун кол со-рулгазы болур делегей тай-бынын болгаш айыл чок чо-руун камгалаарын хандыра-рычте боттарынын күжениш-кенин утгалдырычыче

Удуртукчу Чөвүленин кижигу-рун Д. Ортега шиктирлени-биле буруу шапкан. АКШ-тын күрүе секретарынын америк чурттар аразынын херектери-нин талазы-биле оонажычы Дж. Чин-биле Мангуага ужу-рашкан, Д. Ортега Сальвадор-да болушкунураа шынтыгы сагышырап турарын илгер-лен. Инда Вашингтонун дет-кимчезин ап турар шериг эр-ге-чакыргазы эң каржы амы-лаашкынары-биле улузутуу хос-талга болгаш демократия дээр демиселдин базарын орадажыл-турар. Бир өсөс Каттышкан Штаттар Сальвадорге аг-ше-рин кириптер чүве болза, чугула ол чуртка эвес, харын база Топ Американын күрү-лелерин бугу уаустарына ууру үлгүленишкенин болурун ол демделген.

Ираннын дөмөкчөйөрчө ирак удуз чүтүлүг халлаш-кынарыннын үзөлдө дайыш-нын ады самолёттарын дү-жүр атканын каттышкан шибегин меделдиңе айткан. Ираннын чуртуу чүтүлүг улуз баазыда болуп турар Иран-дын хоорайын ирак шериглер эге-лен алган дугайында медел-ген Ираннын эрге-чакырганын пын арас деп меделген. Хоо-райда болгаш оол чок казы-ында байдал тайбын бооп ту-рарын ЦАРС агентиле дик-таткан.

БЕИРУТ. (СЭТА). Чоокку Чөөн чүткүн болгаш Перид мугулдурун нефтинге «кыжанышкын» дээр хоозун чугулаушкун-биле чалынып алган. Каттышкан Штаттар болгаш шериг күчүлүн деле-гейниң ол районунда улам улгатырып турар.

Турциянын дөмөкчөйөрчө шериг өөргөлдөнгөн америк генералдар эгелээр деп тура-рын Бейруттун «Араб пресс сервис» деп журналы биже-эн. Америк разведканын самолёт-тары ол өөргөлдөгө киржир деп турар.

Иранда эрге-чакырганы дү-жүр сорулга-биле Вашингтон Иранга удуз чөпсекти чаа халлашкынын кылар тала-зас деп, Бейрутта политиктиг хайгааракчылар санап турар.

Сари-Пуле-Зохабтин райо-нунга иран шериглерин чедипкенин шаар халлаш-

кыжанышкынын амыг чоруп турар. Оон амыда, «Токамак-тарын» кым билези? Дел-гелде делегей эң улуг тер-моядролуг шикчиле уста-новка «Токамак-10»-нун ма-кедин делгез. Совет эртем-денинни ол чогады бистин чуртуу-стун болгаш даш-тыкы чурттарда эртемденин-ни термоядролуг энергияны «холта өөргөдөр» деп орада-жыл турары лабораториялар-да ботун амылаан турар.

Быжыг термоядролуг реак-цияны алырынн орунда ам-даа физиктиг болгаш инженер айтыртыр бар бидинчир. Оларын шиктирлээр дээр Совет Эвдизленин. Венгрия-нын, ГДР-нин, Польшанын, Чехословакиянын хой-хей эр-тем төптөр болгаш институт-тары сырый казы амылаажылга турар. Чижээ, И. В. Курчатов аттыг атомуг энергия Ин-ститутуна база Прагада плазма физиказынын Инсти-тутун эртемденин, ГДР-биле Венгриянын эртемденин Москва Институтуна «Токамак-20» деп төп уста-новкалар даянган, термо-ядролуг синтезтиг түс-түс программаларын талазы-биле шиктирлээр чоруп турар. Чехослав эртемде-тер элээн каш техниктиг болгаш шенелдиг эртем амылаажылганын Ленинградта А. Ф. Иоффе аттыг физика-техниктиг институтун, Харьковтун физика-техниктиг институтун, Тбилиснин ба-за Минискиян институттар

«Атом тайбынга болгаш деп-шиятеге бараан бооп тур» деп делгелме биле танышылга ону көргөн кижилерге атомун удуз амылаажылганын хөгжүлүшүн бег-дик темилерин херекчөл ту-рар. Оон-биле казы энергия хандырылазды эңне чүтүл-айтыр бооп артышпаан.

Электрэнергиянын делегей-де буюрулгезин он чыл са-нында ийи каттап улгатыр, а органиктиг одалгаларын амыттыг болгаш баш удуз салаттыган курдалары

кыжыгаар чок эвес болгаш ды-ка ден өсөс хуваатынган дээр бидинчиг болбай. Энергия хергеленин дүргөн өзүп турар негеледери хан-дыралчы эрге-ажыктарын зоналары кылдыр чарлап-даа, «дүргөн хемчег алырынн корузуун-даа» тургузуп туралар, ол үлгүленишкенин улустарын тайбынга, национал ха-маарышпас чоруунга болгаш хосталаагына кыжанышкын болуп турар.

Совет Эвдизленин деткин-чи-биле Чехословакия на-ционал атомуг энергетика-нын хөгжүлүгүнө дүжүлгө-лүг каадырлар белектеп, бы-жыг эртем базазын, тускай туугу организацияларын тур-гузуп алган. Совет эртемде-тер, инженерлер, техниктер болгаш амылаажылганын Яеловек-Богуминде бирги чехослав атомуг станцияны төлөвиз-ленин болгаш амылаажылга кин-деринге шуут киришкен, ийи-ги станцияны база тургу-зуга кыжып турар. Энергетиканын дүргөн хөг-

жүдөз чурттуу экономика-зынга улуз өскөргөдери не-гээр. Эң ылалыгы, АЭС-терге дериг херекселер буюрул-гезин таарыштырынга өскө-ргөдери негээр. Иччалла ма-шина туудуунун ол адыры чугула ужураагы апар. ССРЗ-биле үр үеде кады амылаажылганын болгаш он-техниктиг дузазын ачыны-да Чехословакия буюрул-генин чаа адыры—атомуг энергиянын машина тууду-тургускан. Республика реак-торларын коруштары, бус

хире даштыкы чурттар, олар-ны аразында ЭД-ниң кижигу-рун чурттар доктаамал Англия, АКШ, ГФР, Франция болгаш өскө-да чурттар амылаажылга турар. Маана немээр чүве болза совет уаустур 500 хире бы-жыг болгаш радиоактивтиг изотоптар

